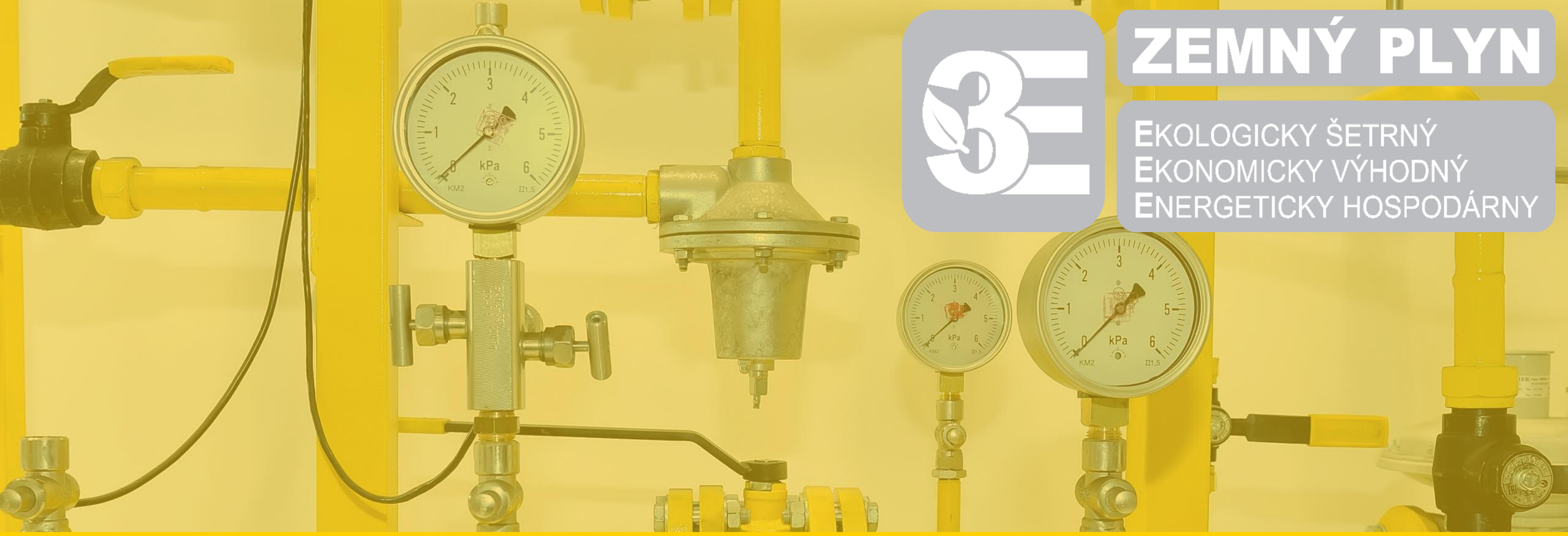

ZEMNÝ PLYN

EKOLOGICKY ŠETRNÝ
EKONOMICKY VÝHODNÝ
ENERGETICKY HOSPODÁRNY

VPLYV BALÍKA "FIT FOR 55" NA SLOVENSKÚ ENERGETIKU

Z POHĽADU PREVÁDZKOVATEĽA DISTRIBUČNEJ SIETE

JERGUŠ VOPÁLENSKÝ

Distribúcia SPP

European Green Deal – balík Fit for 55

Predstavenie balíka

Grafické znázornenie častí Fit for 55, s vyznačením kritických častí pre SK plynárenstvo:

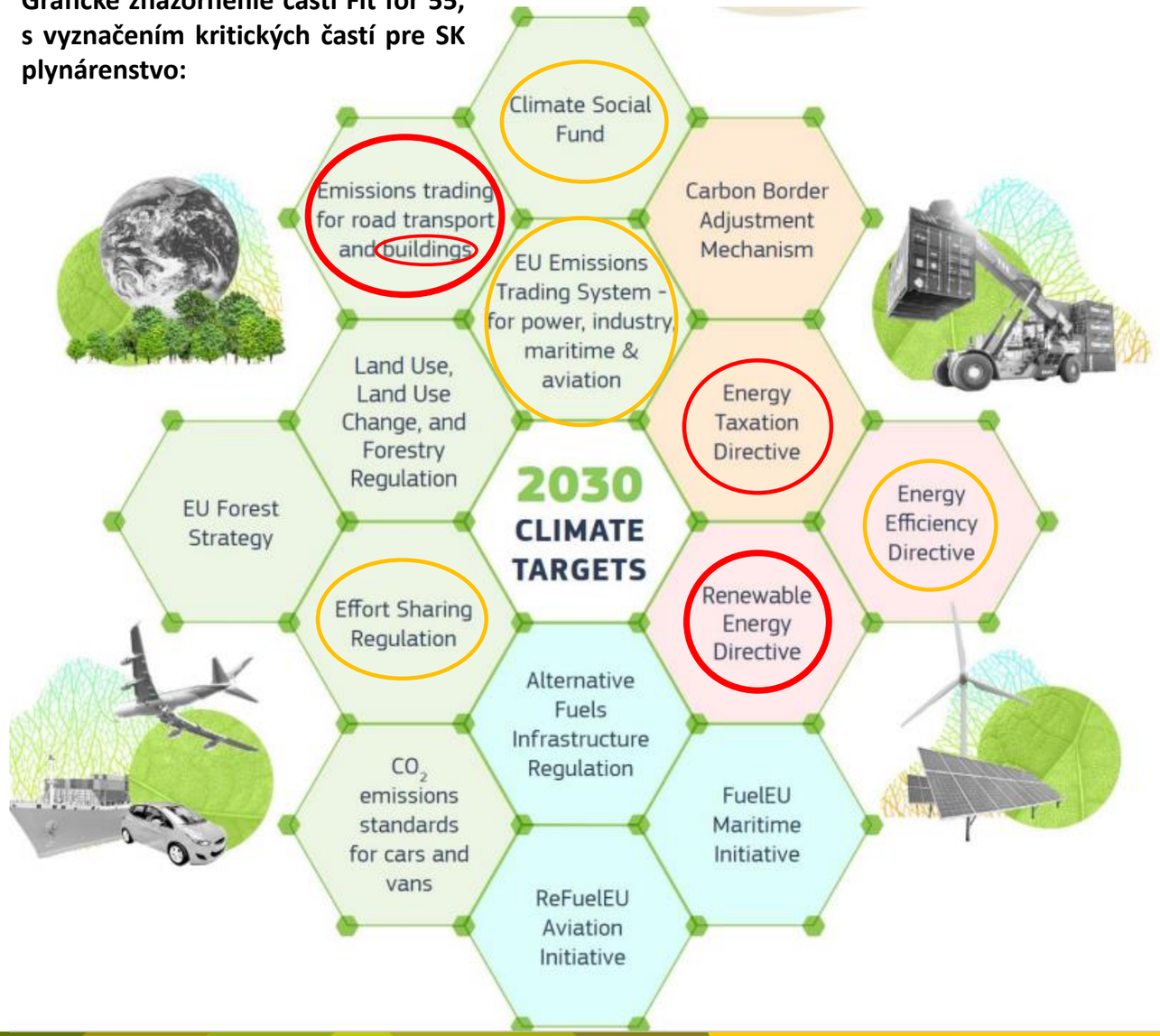

Cieľ	Winter Package (EÚ level)	Fit for 55 (EÚ level)	Winter Package (SK level)	Fit for 55 (SK level)
Celkové zníženie emisií GHG (vs 1990)	-40%	-55%	N/A	N/A
Zníženie ETS emisií (vs 2005)	-43%	-61%	N/A	N/A
Zníženie non-ETS emisií (vs 2005)	-30%	-40%	-20%	-22%
Podiely OZE (total)	32%	40%	19,2 %	???
Energetická efektívnosť - úspory energie (vs 2005)	-32,5 %	-9% ale 2020 vs 2030	-30,3 %	???

European Green Deal – balík Fit for 55

Problém tlaku na čiastkové ciele a technologickej (ne)neutrality

A. Balík Ff55 výrazne znižuje flexibilitu ČS pri plnení primárneho emisného cieľa, pretože výrazne protežuje ambície pre podiely OZE:

a) **celkový cieľ pre podiel OZE na EÚ úrovni z 32% na 40%**, pričom už 32%ný cieľ bol veľmi ambiciózny a prijatý v 2018/2019,

b) **zavedenie nového celoúniového cieľa pre podiely OZE v sektore budov 49% do roku 2030**. Členské štáty majú navrhnúť EK v INEKP národné indikatívne alokácie tohto cieľa (ideálne na rovnakej úrovni);

c) **zvyšovanie podielu OZE v sektore vykurovania a chladenia a v sektore priemyslu o 1,1% ročne**;

d) **nový samostatný cieľ podielu OZE v sektore vykurovania a chladenia pre rok 2030 stanovený explicitne pre každý ČS**, vyjadrený ako východiskový podiel OZE v sektore vykurovania a chladenia (rok 2020) v pomere k celkovej hrubej konečnej energetickej spotrebe daného ČS. Pre SR je cieľ zvýšenia z 0,3% (2020) na 1,4% (2030).

B. Do plnenia cieľa energetickej efektívnosti (úspor energií) sa nesmú od 1/2024 započítavať opatrenia energetickej efektívnosti ČS na báze technológií fosílnych palív. *Jedná sa o priamy rozpor s princípom technologickej neutrality a tiež s princípom Energy Efficiency First.*

European Green Deal – balík Fit for 55

SR energetika má ale už teraz vynikajúci emisný profil

Ak je problém klimatická zmena a jej riešením dekarbonizácia, tak jediným skutočným cieľom by malo byť efektívne znižovanie emisií skleníkových plynov; OZE len jedným z možných nástrojov!

Už teraz je energetika SR jedna z najmenej emisných v rámci Európy.

Po odstavení ENO a eliminácii uhlia v sektore energetiky, sa SR zaradí medzi prvých 6 najmenej emisných energetík v EÚ (emisie z energetiky poklesnú o 1,5 mil. t CO2).

„Tvrdé" ciele pre OZE presmerujú dekarbonizáciu v SR do energetiky, ktorá je už teraz čistá a zamedzia výberu efektívnejších opatrení na redukciu CO2 (energetická efektívnosť v priemysle, doprava, zalesňovanie).

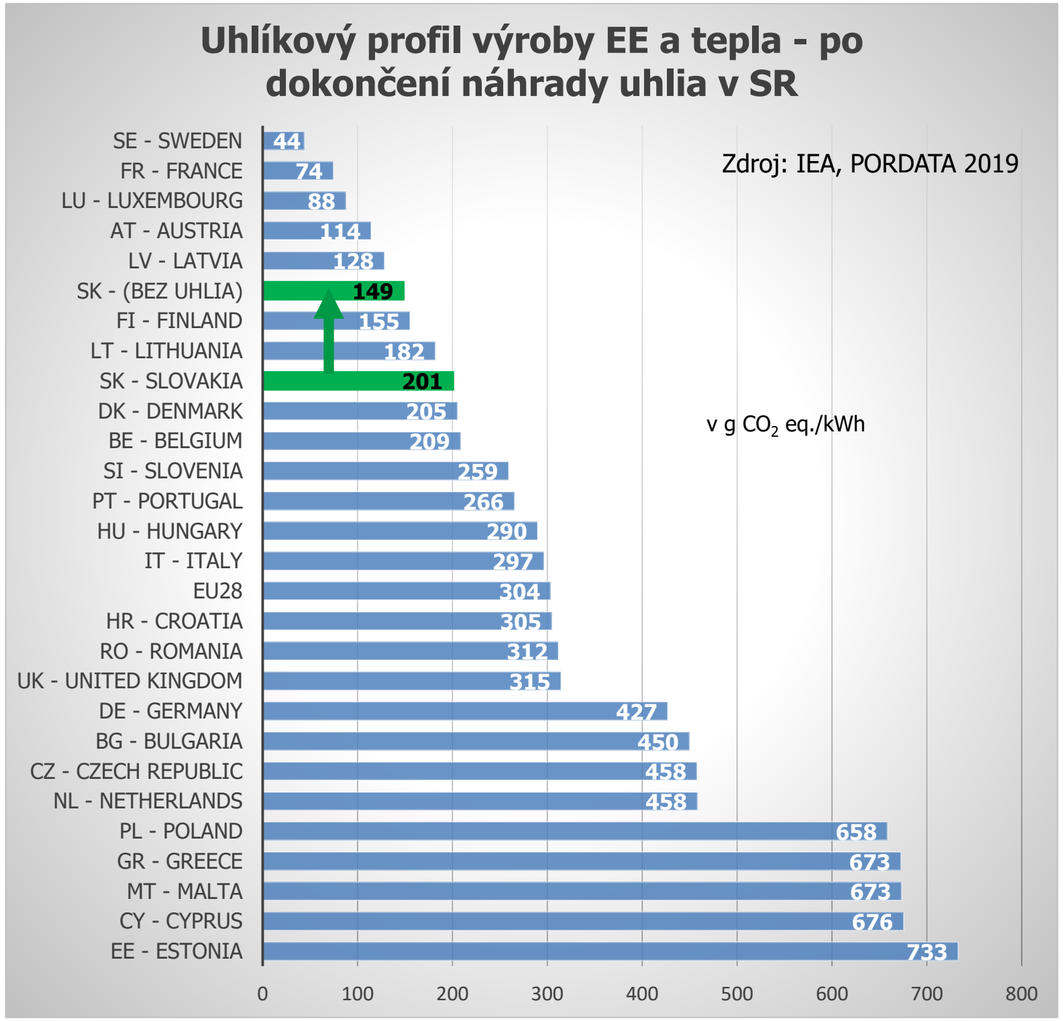

European Green Deal – balík Fit for 55

Dramatické sociálne dopady

Dopad na ceny zemného plynu pre domácnosti – zahrnutie sektoru budov po samostatnú schému EÚ ETS predstavuje veľké riziko dramatického nárastu koncovej ceny plynu – cenu povolenky vygeneruje obchodný systém, ktorý má byť spustený od roku 2025[3].

Povinnosť nakupovať povolenky pre svojich zákazníkov (domácnosti) budú mať **dodávatelia plynu (palív)**.

Predpokladá sa postupné zlúčenie s „klasickým systémom" EÚ ETS; vtedy by bol dopad na cenu ZP pre domácnosť +12,5€/MWh (pri cene povolenky 62€/tCO2, bez započítania administratívnych nákladov dodávateľa) = **zvýšenie koncovej ceny pre odberateľa (domácnosť tar. D2) o dodatočných viac ako *30%*.**

Figure 17: Share of household energy expenditure by income group (2014)

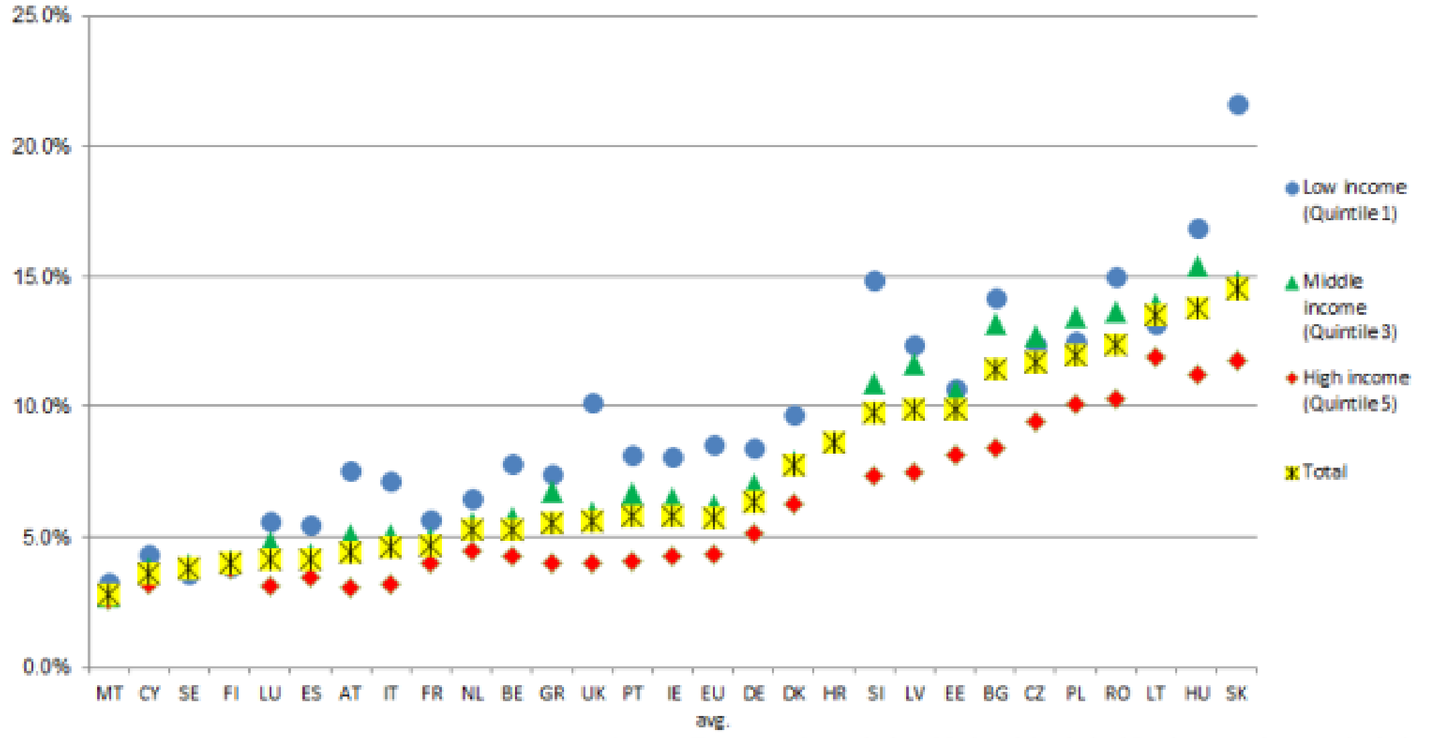

Source: European Commission, National Statistical Institutes and own calculation.

Energy prices and costs in Europe, 2016, REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

European Green Deal – balík Fit for 55

Dramatické sociálne dopady

- **Zvýšenie ceny zemného plynu pre domácnosti povedie k ešte väčšiemu príklonu domácností k tuhým palivám a ďalšiemu zhoršeniu stavu ovzdušia SR;**

Zdroje znečistenia ovzdušia SR, Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike 2018, MŽP SR

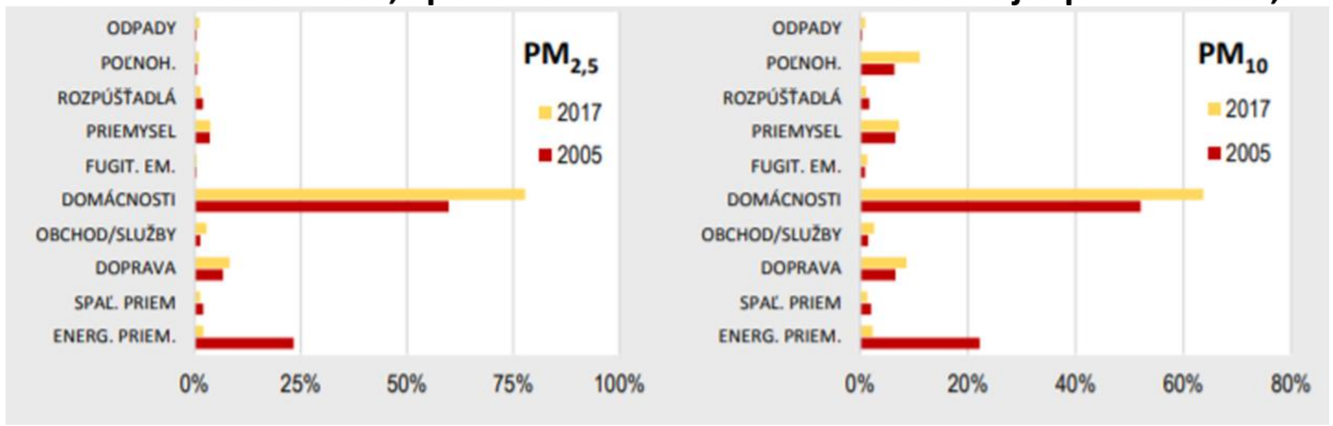

RIEŠENIE:

- ✓ **Namiesto zahrnutia budov pod EU ETS využívanie vyššej (než minimálnej harmonizovanej, ktorú prináša Ff55) spotrebnej dane podľa kúpyschopnosti jednotlivých krajín – riadenie dekarbonizácie a podielu OZE v budovách podľa miestnych sociálnych podmienok;**
- ✓ **Dlhšie prechodné obdobie (vyššia kúpyschopnosť a implementácia dotačných programov ener. efektívnosti);**
- ✓ **Navýšenie verejných prostriedkov na podporu výroby, skladovania, prepravy a distribúcie obnoviteľných a nízkouhlíkových plynov (biometán, vodík).**

- **Možnému sociálnemu nepokoju ala Hnutie žltých viest;**
- **Kompenzácie a dotačné programy z nového Sociálneho klimatického fondu tento problém nevyriešia, nakoľko cenový dopad je okamžitý, naopak implementácia dotačných programov trvá dlhú dobu.**

Ďakujem za Váš čas a pozornosť.

V prípade akýchkoľvek dodatočných otázok a/alebo podnetov, ma určite neváhajte kontaktovať.

Jerguš Vopálenský

vedúci rozvoja sieťového obchodu

02/2040 2298

jergus.vopalensky@spp-distribucia.sk